

STD : 11

વाणिज्य વ्यવस्थા અને સંચાલન

પાઠ : 11

ધંધાની સામાજિક જવાબદારી

સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો :

- (1) કંપનીધારા-2013ની જોગવાઈ મુજબ નીચેની કંપની માટે
સામાજિક જવાબદારી નિભાવવી કાયદા દ્વારા ફરજિયાત બનેલ છે.
- (A) જે કંપનીનો વાર્ષિક ઉથલો ₹ 5 કરોડ હોય.
- (B) જે કંપનીનો વાર્ષિક ઉથલો ₹ 50 કરોડ હોય.
- (C) જે કંપનીનો વાર્ષિક ઉથલો ₹ 500 કરોડ હોય.
- (D) જે કંપનીનો વાર્ષિક ઉથલો ₹ 1000 કરોડ હોય.**

(2) કંપનીધારા-2013ની જોગવાઈ મુજબ કંપનીએ સામાજિક જવાબદારી પેટે ખર્ચ કરવો ફરજિયાત છે.

- (A) સરેરાશ વાર્ષિક નકશના ઓછામાં ઓછા 2 %**
- (B) સરેરાશ વાર્ષિક નકશના ઓછામાં ઓછા 5 %
- (C) સરેરાશ વાર્ષિક નકશના વધુમાં વધુ 2 %
- (D) સરેરાશ વાર્ષિક નકશના વધુમાં વધુ 5%

(3) કંપનીમાં બાહ્યહિત સમૂહમાં સમાવેશ થતો હિતસમૂહ પસંદ કરો.

- (A) કર્મચારી
- (B) રોકાણકાર
- (C) માલિક
- (D) ગ્રાહક

(4) ધંધાની સામાજિક જવાબદારી એટલે...

- (A) સમાજનું ધંધા પ્રત્યેનું ઉત્તરદાયિત્વ
- (B) ગ્રાહકનું સમાજ પ્રત્યેનું ઉત્તરદાયિત્વ
- (C) ધંધાનું સમાજ પ્રત્યેનું ઉત્તરદાયિત્વ
- (D) સમાજનું ગ્રાહક પ્રત્યેનું ઉત્તરદાયિત્વ

(5) ધંધાની સામાજિક જવાબદારી કેટલા હિતસમૂહો પ્રત્યે રહેલી છે?

(A) પાંચ

(B) છ

(C) સત

(D) આઠ

(6) સામાજિક જવાબદારીના સંદર્ભે બજારનો રાજી કહેવાય છે.

(A) રોકાણકાર

(B) ગ્રાહક

(C) માલિક

(D) કર્મચારી

(7) અશ્લીલ કે રંગબેદ જેવા ખ્યાલોનું જાહેરાતમાં નિરૂપણ ન કરવું
એ ધંધાન...

- (A) રાજકીય જવાબદારી છે,
- (B) ધાર્મિક જવાબદારી છે.
- (C) આર્થિક જવાબદારી છે.
- (D) સામાજિક જવાબદારી છે.

(8) ધંધાકીય નીતિમત્તાનો અમલ કેવી રીતે થાય છે ?

(A) કંપનીધારા મુજબ

(B) ભાગીદારી કાયદા મુજબ

(C) સ્વૈચ્છિક રીત

(D) સહકારી મંડળીના કાયદા મુજબ

(9) માનવીના નૈતિક વ્યવહારોનું અર્થઘટન કરતું શાસ્ત્ર એટલે...

(A) સમાજશાસ્ત્ર

(C) રાજ્યશાસ્ત્ર

(B) માનસશાસ્ત્ર

(D) નીતિશાસ્ત્ર

(10) સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ કંપનીધારા વર્ષ-2013ની કઈ કલમ મુજબ ફરજિયાત બનાવેલ છે ?

(A) 135

(C) 153

(B) 143

(D) 137

પ્રશ્ન 2. નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો :

(1) સામાજિક જવાબદારીનો અર્થ આપો.

➤ ધંધાના ઉદ્ભવ અને વિકાસમાં સમાજનાં જુદાં જુદાં અંગો અને સંસ્થાઓએ જે સેવાઓ અને યોગદાન આપેલ છે, તેના ઉત્તરદાયિત્વરૂપે ધંધાની સમાજ તરફની ઋણ ચૂકવવાની જે કરજો ઉદ્ભવે છે, તેને સામાજિક જવાબદારી કહે છે.

(2) શૂન્ય પ્રદૂષણવાળું વાતાવરણ પેદા કરવું એ કઈ જવાબદારી કહેવાય ?

➤ શૂન્ય પ્રદૂષણવાળું વાતાવરણ પેદા કરવું એ ધંધાની સમાજ પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારી છે.

(3) વાજબી કિંમત એટલે શું ?

➤ વાજબી કિંમત એટલે એવી કિંમત કે જેમાં ગ્રાહકને યોગ્ય સંતોષ પ્રાપ્ત થાય અને ઉત્પાદકને યોગ્ય વર્ગતર પ્રાપ્ત થાય.

(4) નીતિમત્તાનો અર્થ આપો.

➤ નીતિમત્તા એટલે વર્તણૂક અને ચારિઝ બાબતના સર્વસ્વીકૃત સિદ્ધાંતો અને પ્રમાણભૂત ધોરણોનો સમૂહ.

(5) પર્યાવરણનું જતન કરવું એ કઈ જવાબદારી કહેવાય ?

➤ પર્યાવરણનું જતન કરવું એ ધંધાની સામાજિક જવાબદારી છે. તે ધંધાની સમાજ પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારી છે.

પ્રશ્ન 3. નીચેના પ્રશ્નોના ટુંકમાં જવાબ આપો :

(1) સમયસર અને યોગ્ય વેતન તે એકમની સામાજિક જવાબદારી બને છે. - સમજાવો.

- સામાન્ય રીતે કર્મચારીઓ મહેનતાણું પ્રાપ્ત કરવાના હેતુથી કાર્ય કરે છે.
- આ મહેનતાણું જો યોગ્ય પ્રમાણમાં ન હોય, તો કર્મચારીમાં અસંતોષ ઉદ્ભબે છે.

- આ મહેનતાણું કે વેતન સમયસર મળે તે જોવું જોઈએ.
- આથી ધંધાની સામાજિક જવાબદારી બને છે કે કર્મચારીઓનું શોખણ ન કરવું અને તેમને વાજબી અને સમયસર મહેનતાણું અને બોનસ મળવું જોઈએ.

(2) ગ્રાહકના હિતનું રક્ષણ એકમની પ્રતિષ્ઠામાં વધારો કરે છે. - સમજાવો.

- ગ્રાહકને વસ્તુ કે સેવાનું વેચાવ કરવાથી એકમની જવાબદારીનો અંત આવતો નથી. હકીકતમાં જવાબદારીની શરૂઆત થાય છે.
- જો ગ્રાહકને ચીજવસ્તુ કે સેવા બાબતમાં કોઈ ફરિયાદ હોય, તો તેના નિવારણ માટે નજીકમાં સેવાકેન્દ્ર મળવું જોઈએ.
- જો ગ્રાહકને પેદાશ પસંદ ન આવે, તો તેને પરત કરવાની સ્વતંત્રતા હોવી જોઈએ.

- આ બંને બાબતો અંગે ગ્રાહકનો કાયદાકીય અધિકાર છે અને તે ધંધાકીય એકમની સામાજિક જવાબદારી બને છે.
- જે એકમો સ્વૈચ્છિક રીતે આ બાબતો સ્વીકારે છે, તેમની પ્રતિષ્ણામાં વધારો થાય છે.
- જો એકમો તેનો સ્વૈચ્છિક રીતે સ્વીકાર ન કરે, તો કાયદા દ્વારા તેમને ફરજ પડાય છે, જેથી એકમની સામાજિક અને ધંધાદારી પ્રતિષ્ણા ઘટે છે.

(3) ધંધાકીય નીતિમત્તામાં ક્યા તત્ત્વોનો સમાવેશ થાય છે ?

- ધંધાકીય નીતિમત્તાનાં તત્ત્વો :
- નીતિમત્તાપૂર્વકની વર્તણૂક એ ધંધા અને સમાજ માટે હચ્છનીય બાબત છે. ધંધાકીય એકમના રોજબરોજના વ્યવહારો મૂલ્યો અને નીતિમત્તાપૂર્ણ હોય, તો જ સમગ્ર એકમમાં યોગ્ય વાતાવરણનું સર્જન થઈ શકે છે.
- ધંધાકીય નીતિમત્તાનાં તત્ત્વો નીચે મુજબ દર્શાવી શકાય :

1. ઉચ્ચ સંચાલક મંડળની પ્રતિબદ્ધતા :

- નીતિમત્તાપૂર્ણ વર્તણૂકની સકળતા માટે ઉચ્ચ સંચાલકોની ભૂમિકા નિર્ણાયક ભાગ ભજવે છે.
- એકમના મુખ્ય અધિકારીઓએ નીતિમત્તાપૂર્ણ વ્યવહારનાં પરિણામો મેળવવાં માટે કાયમ માટે તૈયાર રહેવું જોઈએ.
- તેઓએ પોતાની કામગીરી દ્વારા સમગ્ર એકમની વર્તણૂકને યોગ્ય પ્રેરણા પૂરી પાડવી જોઈએ.

2. માર્ગદર્શક નિયમોનું પ્રકાશન :

- ઉચ્ચ સંચાલકોએ એકમના કર્મચારીઓને નીતિમત્તાપૂર્ણ વ્યવહાર અંગે માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા માટે લેખિત સ્વરૂપે માર્ગદર્શકા પ્રકાશિત કરવી જોઈએ.
- આથી કર્મચારીને વિવિધ પ્રકારની પરિસ્થિતિ અને સંજોગોમાં વ્યવહાર સંબંધમાં પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન પ્રાપ્ત થાય છે.

3. માર્ગખાકીય રચના કરવી :

➤ ધંધાકીય એકમે લીધેલ નિર્ણયો એકમના નીતિમત્તાના સિદ્ધાંતો અનુસારના છે કે નહિ તેની ખાતરી માટે તેના અમલ માટેની યોગ્ય માર્ગખાકીય રચના કરવી જોઈએ.

4. નિર્ણયોમાં ભાગીદારી :

➤ નીતિમત્તાને સફળ બનાવવા માટે એકમનાં નિર્ણયોમાં કર્મચારીઓને સહભાગીદાર બનાવવા જોઈએ.

5. પરિણામોનું મૂલ્યાંકન :

- સામાન્ય રીતે નીતિમત્તા એ ગુણાત્મક બાબત છે. તેથી તે સાપેક્ષ ખ્યાલ ગણાય છે.
- ધંધાકીય નીતિમત્તાનાં ધોરણો એકમમાં કેટલે અંશે સકળ નીવડ્યા છે, તે એકમ સાથે સંકળાયેલા વિવિધ વર્ગોના પ્રતિભાવ દ્વારા જાણી શકાય છે.

પ્રશ્ન 4. નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો :

(1) ધંધાકીય એકમે પર્યાવરણ સંદર્ભે કયા કયા ક્ષેત્રે ફરજ

બજાવવી જોઈએ તે મુદ્દાસર સમજાવો.

- વર્તમાન સમયમાં સમગ્ર વિશ્વ ગ્લોબલ વોર્મિંગ જેવા ખૂબ જ મુશ્કેલ પ્રશ્નનો સામનો કરી રહ્યું છે અને તેનો સામનો કરવા માટે પગલાં લઈ રહેલ છે.
- આ સંજોગોમાં ધંધાકીય એકમે તેમાં ભાગ લેવો જોઈએ.

- સરકારે પર્યાવરણ બાબતમાં જે કાયદાઓ ઘડેલ છે તે ધોરણોનું પાલન કરીને પોતાની ધંધાકીય પ્રવૃત્તિઓ કરવી તે ધંધાની સામાજિક જવાબદારી બને છે.
- સામાજિક જવાબદારીના ભાગ તરીકે ધંધાકીય એકમે પર્યાવરણની જગતવણીના ચાર જુદાં જુદાં ક્ષેત્રોને ધ્યાનમાં રાખીને પોતાની પ્રવૃત્તિઓ કરવી જોઈએ.

1. જમીન અને જંગલની જગતવણી :

- ધંધાકીય એકમની સ્થાપના કરવા માટે જમીનની જરૂર પડે છે.
- આ જમીન માટે કદાચ વૃક્ષોને કાપવાની આવશ્યકતા પડે છે.
આ સંજોગોમાં જેટલાં વૃક્ષો કાખ્યાં હોય તેટલાં પ્રમાણમાં નવાં
વૃક્ષો ઉછેરવાની ધંધાની સામાજિક જવાબદારી બને છે.
- ધંધાકીય એકમના કચરા અને કેમિકલને કારણે આસપાસની
ફળકુપ જમીનની ઉત્પાદકતા પર વિપરીત અસર થાય છે.

- આવી વિપરીત અસર ન થાય તે જોવાની ધંધાની સામાજિક જવાબદારી બને છે.
- જો તેમ ન કરે, તો એકમનો સામાજિક બહિજાર જેવાં અંતિમ પગલાં ભરતાં સમાજ અચકાતો નથી.

2. જળસંપત્તિની જળવણી :

- ધંધાકીય એકમમાં ઉત્પાદન-પ્રક્રિયા દરમિયાન દૃષ્ટિ ધન અને પ્રવાહી કર્યા પેદા થાય છે.

➢ ધંધાકીય એકમ આવા કચરાના નિકાલની એવી વ્યવસ્થા કરવી જોઈએ કે જેથી બાહ્ય અને ભૂગર્ભ જળસોત પ્રદૂષિત ન બને.

3. હવા અને વિવિધ વાયુની જળવણી :

➢ એકમની ઉત્પાદન-પ્રક્રિયા દરમિયાન ધન, પ્રવાહી અને વાયુ કચરો પેદા થાય છે.

➢ આ કચરાના નિકાલની વ્યવસ્થા એવી રીતે કરવી જોઈએ કે જેથી હવાના પ્રષણમાં વધારો ન થાય.

- આપણા દેશમાં ભૂતકાળમાં ઘણા એકમોના ઝેરી ગેસના ગણતરને કારણે જનહાનિ અને બાળકોમાં શારીરિક ખોડખાંપણ થયેલ છે.
 - આમ, સમાજના લોકોના સામાન્ય આરોગ્યની જગવણી કરવી એ એકમની સામાજિક જવાબદારીનો એક ભાગ છે.
- #### 4. અવાજના પ્રદૂષણને અટકાવવું :
- ધંધાકીય એકમની ઉત્પાદન - પ્રક્રિયામાં યંત્રોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

- જેને ચલાવતાં અવાજનું પ્રદૂષણ પેદા થાય છે.
- ધંધાકીય એકમે ઉપયોગમાં લેવાતાં થંત્રોની ગોઠવણી અને કારખાનાનું બાંધકામ એવી રીતે કરવું જોઈએ કે જેથી અવાજના પ્રદૂષણમાં ઘટાડો થાય.

(2) ધંધાકીય એકમ સામાજિક જવાબદારીઓ નિભાવી પ્રતિષ્ઠામાં
વધારો કરી શકે છે.

- ધંધો એ આર્થિક પ્રવૃત્તિ હોવાથી તેનો ઉદ્દેશ નફો કમાવાનો છે.
- આમ છતાં, કેટલાય ધંધાકીય એકમો આર્થિક પ્રવૃત્તિ સિવાયની
અન્ય પ્રકારની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરતાં હોય છે.
- ધંધા દ્વારા કરવામાં આવતી કેટલીક પ્રવૃત્તિઓ ધંધાને સીધી
રીતે નફો કમાવામાં મદદ કરતી નથી.

- આમ છતાં, એકમ દ્વારા આવી પ્રવૃત્તિઓ કરવામાં આવતી હોય છે.
- કેટલાક એકમો દ્વારા જહેર બગીચાનું નિર્માણ કે જગવણી કરવામાં આવતી હોય છે. કેટલાક એકમો પેદાશની ગુણવત્તા સુધારવા સંશોધનો કરતાં હોય છે.
- ધંધાકીય એકમો તેમના કર્મચારીઓ અને કુટુંબીજનો માટે રહેઠાણ, વાહનવ્યવહારની સગવડ, બાળકોને શિક્ષણની સુવિધા તેમજ આરોગ્ય-વિષયક સગવડો પૂરી પાડતા હોય છે.

- ગ્રાહકોને માટે ફરિયાદ નિવારણની વ્યવસ્થા, નાપસંદ પેદાશ પરત લેવાની વ્યવસ્થા વગેરે હોવી જોઈએ.
- જે એકમો સ્વૈચ્છિક રીતે સામાજિક જવાબદારી સ્વીકારતાં હોય છે, તેમની સામાજિક પ્રતિષ્ઠામાં વધારો થાય છે. જે એકમો સ્વૈચ્છિક રીતે એમ કરતા નથી. તેમને કાયદા દ્વારા ફરજ પાડવામાં આવે છે.
- જેથી એકમની સામાજિક અને ધંધાદારી પ્રતિષ્ઠામાં ઘટાડો થાય છે.

(3) કર્મચારી પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારીઓ એકમેળી કચવાટ દર કરે છે.

- ધંધાકીય કામગીરી કર્મચારીઓ દ્વારા થાય છે. ધંધાની સફળતાનો આધાર કર્મચારીઓની મહેનત પર રહેલો છે.
- કર્મચારીઓ પોતાની શારીરિક કે માનસિક શક્તિ દ્વારા ધંધાની સફળતામાં પોતાનો ફાળો આપે છે.

- કર્મચારીઓ પણ માનવીઓ છે, તેમને લાગણી અને ઇચ્છાઓ હોય છે.
- તેમના પ્રત્યે સારો વર્તોવ થાય તેવી તેઓ અપેક્ષા રાખે છે.
- માત્ર કર્મચારીઓને તેમની સેવાના બદલામાં વેતન ચૂકવી દેવાથી ધંધાની કર્મચારીઓ પ્રત્યેની જવાબદારી પૂરી થતી નથી.

- કર્મચારીઓને સામાજિક સલામતી પૂરી પાડવાથી કર્મચારી સંતોષમાં વધારો થાય છે, કર્મચારીઓની કાર્યક્ષમતા સુધરે છે, તેમની વફાદારી વધે છે. તેમના ઉત્સાહમાં વધારો થાય છે.
- તેમની આત્મગૌરવની ભાવના વધે છે, તેમનો જુસ્સો વધે છે. પરિણામે એકમમાંથી કચવાટ ફૂર થાય છે.

(4) ધંધાકીય નીતિમત્તાનો કાયદા દ્વારા અમલ શક્ય નથી.

- ધંધાકીય નીતિમત્તા એટલે વર્તણુક અને ચારિઝ અંગેના સર્વસ્વીકૃત સિદ્ધાંતો અને પ્રમાણભૂત ધોરણોનો સમૂહ.
- ધંધાકીય નીતિમત્તામાં એવાં ધોરણોની ચર્ચા અને અમલ કરવામાં આવે છે કે જે સંચાલકનાં સંબંધો અને કાર્યોમાં સાચું શું અને ખોટું શું તે નક્કી કરે છે અને તને અમલમાં મૂકે છે.

- ધંધાકીય નીતિમત્તા સ્વયં અપનાવેલ રિસ્ટ છે. તે ધંધાકીય એકમની વર્તણૂક કે ચાલચલગત નક્કી કરે છે અને ધંધાદારીઓને માર્ગદર્શન પૂરું પાડે છે કે તેઓનાં નિર્ણયો અને કામગીરી સમાજકલ્યાણની દ્રષ્ટિએ સાચાં છે કે ખોટાં છે.
- ધંધાકીય નીતિમત્તા સમાજ-સમાજ વચ્ચે અલગ અલગ હોય છે.
- તેમાં વિવિધ ધર્મો મુજબ તકાવત પણ જોવા મળે છે. તેમજ ધંધાકીય નીતિમત્તામાં સમય અનુસાર તકાવત જોવા મળે છે.

- કાયદો નૈતિક બાબતો પર આધારિત હોય છે. એટલે કે બધા કાયદાઓ સમાનતા, ન્યાય અને તત્ત્વસ્થતા પર આધારિત હોય છે.
- પરંતુ કાયદામાં તમામ પ્રકારની બાબતોનો સમાવેશ કરી શકતો નથી. ઘણી વાર એવું જણાય કે અમુક બાબત અનૈતિક છે, પરંતુ તે સંપૂર્ણપણે કાયદેસરની હોય છે.

➤ એ. ટી., દારુ-સિગારેટનું ઉત્પાદન, અશ્લીલ ફિલ્મોનું
નિર્માણ વગેરે કાયદેસર હોવા છતાં સંપૂર્ણપણે અનૈતિક
ગણાય છે. આમ કહી શકાય કે, ધંધાકીય નીતિમત્તાનો
કાયદા દ્વારા અમલ શક્ય નથી.

(5) નીતિમત્તા અને કાયદા વચ્ચેનો તફાવત.

- નીતિમત્તા(નીતિશાસ્ક)ના નિયમનો અને કાનૂની નિયમનો એકસરખાં નથી. આ બંને વચ્ચેના મુખ્ય તફાવતો નીચે મુજબ છે
- નીતિશાસ્કના સિદ્ધાંતોનો અધિકૃત જાહેરસત્તા દ્વારા અમલ કરી શકતો નથી, જ્યારે કાનૂની નિયમનોનો અધિકૃત જાહેરસત્તા દ્વારા અમલ થઈ શકે છે.

- જો ધંધાદારીઓ સમાજનાં નીતિમત્તાનાં ધોરણોનું પાલન સ્વૈચ્છિક રીતે કરે, તો કાનૂની નિયમનોની કોઈ જરૂર રહેતી નથી. જ્યારે કાનૂની નિયમનોનું પાલન ફરજિયાત રીતે કરવું જ પડે છે.
- ધંધાકીય નીતિમત્તાનું કાર્યક્ષેત્ર ખૂબ જ વિશાળ છે. તેમાં અનેક બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. જ્યારે કાનૂની નિયંત્રણોનું કાર્યક્ષેત્ર મર્યાદિત છે. તેમાં તમામ પ્રકારની નેત્રિક બાબતોનો સમાવેશ કરી શકતો નથી.

પ્રશ્ન 5. નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો :

(1) ધંધાની માલિકો પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારીઓ સમજાવો.

- ધંધાની માલિકો પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારી :
- ભારતમાં દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધ પછી ઔદ્યોગિક વિકાસનો યુગ શરૂ થયો.
- તેને કારણે ધંધા કે ઉદ્યોગોના કદમાં અને પ્રકારમાં મહત્ત્વના ફેરફારો થયા. તેથી વધુ મૂડીરોકાણની જરૂર પડી.

- વૈયક્તિક માલિકી કે ભાગીદારી દ્વારા આ જરૂરિયાત ન સંતોષાત્મક રીતે સંપૂર્ણ રીતે વિકાસ થયો.
- કંપનીમાં ખરા માલિક શેરહોલ્ડરો છે, જે મૂડી પૂરી પાડે છે અને કંપનીના સંચાલન માટે સંચાલક વર્ગ અસ્તિત્વમાં આવ્યો.
- આથી કંપનીની તેના સાચા માલિકો શેરહોલ્ડરો પ્રત્યે સામાજિક જવાબદારી ઉદ્દેશ્ય હોય, જે નીચે પ્રમાણે છે.

1. નિર્ણય-પ્રક્રિયામાં ભાગીદારી :

- શેરહોલ્ડરો કે શેરધારકો એ કંપનીના ખરા માલિક છે.
- તથ્યોને કંપનીના સંચાલન અંગેના નિર્ણયોમાં વિશ્વાસમાં લેવા આવશ્યક છે.
- નિર્ણય ઘડતર-પ્રક્રિયામાં શેરહોલ્ડરોને હિસ્સેદાર બનાવવા તે કંપનીની સામાજિક જવાબદારી બને છે.

2. મૂડીની સલામતી અને વૃદ્ધિ :

➤ સંચાલકોએ પોતાના વ્યક્તિગત સ્વાર્થને ધ્યાનમાં લીધા
વગર ધંધાનું સંચાલન કુશળતાપૂર્વક કરી શેરહોલ્ડરોની
મૂડીની સુરક્ષા માટે તેમજ તેના મૂલ્યમાં વધારો થાય
તેવા પ્રયત્નો કરવા જોઈએ. આ કંપનીની માલિકો
પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારી ગણાય છે.

3. માલિકનાં હિતોનું રક્ષણ :

- ધંધાકીય પ્રવૃત્તિમાં માલિકોનું હિત હંમેશાં મૂડીની સુરક્ષા, મૂલ્યવૃદ્ધિ અને કંપનીના વિકાસમાં રહેલું છે.
- રાજ્ય, સમાજ અને માલિકો માટે કંપનીનું લાંબા ગાળાનું અસ્તિત્વ ટકી રહેવું હિતાવહ છે.
- આથી કંપનીના માલિકોના લાંબા ગાળાના હિતનું રક્ષણ કરવું તે સંચાલકોની સમાજિક જવાબદારી ગણાય છે.